

Trend klimatické a energetické politiky Evropské unie. A co na to třetí země.

Ing. Jitka Znamenáčková

ředitelka odboru politik EU a strukturálních fondů

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Dosažení uhlíkové neutrality do r. 2050 a vyšší ambice do roku 2030

Priorita Ursuly von der Leyenové :

- nová evropská **klimatická politika s cílem dosažení uhlíkové neutrality do r. 2050**
- zvýšení ambicí ve **snižování emisí do roku 2030 (50-55% namísto 40%)**
- **postavit EU do čela úsilí o zmírnění klimatické změny**
- **EU jako silný globální hráč podporující multilateralismus**

Evropská komise nyní zpracovává podrobné **dopadové studie** ohledně navyšování energeticko-klimatických cílů do roku 2030.

European Green Deal (Evropský zelený úděl)

Evropa se má stát **prvním uhlíkově neutrálním kontinentem světa**

- Je podstatné to vnímat jako **výzvu a příležitost** ;

Záměr předpokládá následující kroky:

- návrh **Evropského zákon o klimatu**
- **rozšíření systému emisních povolenek** i do dalších oborů
- **schválení uhlíkové hraniční daně (CBAT)**
- vznik nové **Evropské klimatické banky**
- **Evropský trvale udržitelný investiční plán**
- zřízení **Just Transition Fund**

Prosincová Rada pro energetiku (4. prosince 2019)

Předmět jednání:

- politická debata na téma „***Chytrá sektorová integrace: propagace čisté energie v oblasti energetiky***“
- budoucí energetická politika EU – i ve globálním světle
- diskuse o nové energetické politice s **ohledem na priority obsažené v *European Green Deal***

Prosincová Evropská rada (12. – 13. prosince 2019)

- Pokračovat v **diskuzi o dlouhodobé strategii EU v oblasti snižování emisí skleníkových plynů**
- **Rozprava k dosažení klimatické neutrality do roku 2050**
- **Finalizace pokynů k dlouhodobé strategii EU v oblasti změny klimatu**
(cílem je uvedenou strategii přijmout a předložit v kontextu Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu začátkem roku 2020)

Spaghetti bowl: Předpoklady a nástroje k naplnění nových klimatických cílů

- **Komplexní přístup:** klima, energetika, průmysl, inovace – nové technologie, obchod, zahraniční politika, rozpočet, daně, konkurenceschopnost
- **konjunkce ekonomických a klimatických předpokladů;**
- **EU průmysl** je na konci technologického cyklu;
- pro **zachování konkurenceschopnosti v globálním měřítku** musíme do průmyslu investovat bez ohledu na to, zda čelíme nebo nečelíme klimatické krizi;
- záměr klimatické neutrality EU do roku 2050 je důležitým **signálem** zejména **pro průmysl - do jakých technologií investovat;**
- Zahraniční politika – spolupráce s klíčovými partnery – nové iniciativy P-TEC, konektivita

Předpoklady a nástroje k naplnění nových klimatických cílů

- v souvislosti s přechodem na klimatickou neutralitu jsou předmětem opatření **nezbytně vynaložené investice**, nikoliv kompenzace nákladů spojených s přechodem;
- investice tedy mají **ekonomickou návratnost**;
- klíčovou snahou EU bude zajistit členským státům **přístup k investičním zdrojům**;
- se **současnými technologiemi nelze** klimatické neutrality **dosáhnout** a současně s nimi ale **nemůžeme zůstat konkurenceschopní** do budoucna;

Předpoklady a nástroje k naplnění nových klimatických cílů

- záměr předpokládá navyšování prostředků do **vědy a výzkumu** z unijního rozpočtu;
- Evropská komise vnímá **cíl klimatické neutrality na úrovni EU**, nikoliv na úrovni jednotlivých členských států;
- v dopadových studiích EU ke klimatické neutralitě je konstatováno, že **jaderná energetika bude i v roce 2050 důležitou součástí energetického mixu EU**;
- cíle klimatické neutrality EU jsou propojeny s vyjednáváním o **Víceletém finančním rámci**, které ale bude pokračovat i v příštím roce.

Just Transition Fund (JTF)

- funkční **od roku 2023** ;
- má sloužit ke kompenzaci sociálních a sektorových dopadů především v **uhelných regionech** a v uhlíkově náročných regionech;
- finanční zdroje Just Transition Fund by neměly být na úkor kohezní politiky;
- bude mít jiné zdroje rozpočtu EU, včetně možných nových zdrojů např. z EU ETS.

Carbon Border Adjustment Tax (CBAT) - uhlíková hraniční daň

- **kompensačního mechanismus** a nástroj pro ochranu před přesunem výroby do zemí s nižšími standardy klimatické politiky;
- má **vyrovnávat rozdíl** mezi domácí cenou uhlíku a nižší cenou uhlíku v zemích mimo EU;
- lze očekávat, že legislativní návrh k CBAT bude předložen **v polovině 2021**;
- musí být **v souladu s pravidly WTO**, aby **neměl protekcionistický charakter**

Děkuji za pozornost